

САМОВІДДАНО СЛУЖИТИ НАУЦІ – КРЕДО ВЧЕНОГО (до 70-річчя від дня народження Петра Григоровича Жмінька)



1 липня 2019 року виповнилося 70 років від дня народження вченого-токсиколога Петра Григоровича Жмінька, доктора біологічних наук, завідувача відділу «Інститут експериментальної токсикології та медико-біологічних досліджень» ДП «Науковий центр превентивної токсикології, харчової та хімічної безпеки імені академіка Л.І.Медведя Міністерства охорони здоров'я України».

Медична громадськість, вчені, біологи, токсикологи, лікарі-практики добре знають Петра Григоровича Жмінька, його здобутки, внесок у науку. Адже він завжди на передових рубежах, завжди енергійний, працьовитий з величезним багажем знань і напрацювань, гострим розумом.

Цими літніми днями він відзначив свій ювілей – 70-річчя. Цифра серйозна. Отже, саме тепер редакція журналу, а це прекрасна традиція видання, хоче поздоровити ювіляра і покроково розповісти про життєвий і трудовий шлях, вторований Петром Григоровичем.

Петро Григорович народився у селі Гоголів Броварського району Київської області. У 1980 році закінчив Київський державний університет імені Тараса Шев-

ченка за спеціальністю біолог-біохімік, викладач біології та хімії. У ДП «Науковий центр превентивної токсикології, харчової та хімічної безпеки імені академіка Л.І.Медведя Міністерства охорони здоров'я України» працює з 1975 р., де пройшов складний шлях становлення як науковця – від лаборанта до провідного наукового співробітника. З 1997 по 2004 рік Петро Григорович обіймав посаду керівника лабораторії загальної токсикології, а з 2004 й до сьогодні завідує відділом «Інститут експериментальної токсикології та медико-біологічних досліджень».

Наукову діяльність П.Г.Жмінько розпочав під керівництвом видатних вчених-токсикологів: члена-кореспондента НАН та НАМН України, доктора медичних наук, професора Юрія Соломоновича Кагана та члена-кореспондента НАМН України, доктора медичних наук, професора Миколи Георгійовича Проданчука, яким щиро вдячний за наставництво.

У 1988 р. захистив дисертацію в Київському НДІ гігієни праці і профзахворювань на здобуття наукового ступеня кандидата біологічних наук за спеціальністю 14.02.01. – Гігієна. В 1999 р. ВАК України присвоїв звання старшого наукового співробітника за фахом – токсикологія. В 2005 р. захистив дисертацію на здобуття наукового ступеня доктора біологічних наук за спеціальністю 14.03.06 – Токсикологія.

Важливими доробками Петра Григоровича в галузі профілактичної токсикології є визначення ролі монооксигеназної та імунної систем у регуляції хімічного гомеостазу, а також у патогенезі віддалених нейропатій, викликаних фосфорорганічними речовинами; з'ясування ролі нековалентного зв'язування з білками сироватки крові фосфорорганічних пестицидів у їх токсичності та селективній дії на організм; визначення загальних механізмів токсичної дії пестицидів різних хімічних груп, залежностей «доза-час-ефект», «структура-токсичність»; встановлення основних закономірностей «парадоксальних ефектів» за впливу похідних N-оксид піридину на рівні низьких і наднизьких доз.

НАШІ ВІТАННЯ

На сьогодні під керівництвом П.Г. Жмінька наукові дослідження у відділі «Інститут експериментальної токсикології та медико-біологічних досліджень» здійснюються відповідно до міжнародних вимог за методами OECD та принципами хорошої лабораторної практики (GLP). Основне завдання відділу – проведення наукових досліджень з токсикології пестицидів, агрохімікатів, біопрепаратів, дезінфектантів, біоцидів, речовин, що виділяються із полімерних матеріалів, харчових домішок, ГМО, фармакологічних засобів та інших хімічних речовин з метою встановлення їхньої потенційної небезпеки для здоров'я людини, а також з'ясування загальних закономірностей токсичної дії та розробка заходів щодо попередження негативного впливу ксенобіотиків на організм.

П.Г. Жмінько – автор понад 260 публікацій, співавтор керівництва з токсикології (Общая токсикология / Под ред. проф. Б.А.Курляндского, проф. В.А.Филова.- М.: Медицина, 2002, 60 стор.), монографій (Medical Aspects of Chemical and Biological Terrorism. Chemical Terrorism and Traumatism / Ed. Alexander Monov and Christophor Dishovsky.- Sofia.- Publishing House of the Union of Scientists in Bulgaria.- 2005, 29 стор.; Альтернативні методи і тест-системи. Лікарська токсикологія / За ред. акад. АМН України І.М.Трахтенберга.-К.:Авіцена, 2008.- 80 стор. та ін.), нормативних документів (Гігієнічна класифікація пестицидів за ступенем небезпечності ДСанПіН 8.8.1.002-98; Державні санітарні правила та норми ДСанПіН 8.88.1.2.3.4.-000-2001), ряду методичних рекомендацій, патентів, винаходів, нововведень. Під керівництвом П.Г. Жмінька підготовлено трьох кандидатів наук, нині він є керівником 2 докторських і 2 кандидатських дисертаційних робіт.

П.Г. Жмінько проводить велику наукову і експертну роботу з токсиколого-гігієнічної оцінки пестицидів щодо їхньої потенційної небезпечності для людини та можливості державної реєстрації в Україні. Вчений науково обґрунтував понад 150 гігієнічних нормативів у повітрі, воді та продуктах харчування, понад 50 допустимих

добових доз пестицидів для людини, 4 діючі речовини пестицидів за токсикологічними властивостями були заборонені для застосування в Україні. Петро Григорович систематично надає консультативну допомогу лікувально-профілактичним закладам МОЗ України при розслідуванні гострих отруєнь хімічними речовинами та МВС України щодо біологічної активності хімічних речовин, їх шкідливого впливу на здоров'я людини і довкілля.

П.Г. Жмінько є заступником голови товариства токсикологів України, головою Спеціалізованої вченої ради Д 26.630.01 при ДП «Науковий центр превентивної токсикології, харчової та хімічної безпеки імені академіка Л.І.Медведя Міністерства охорони здоров'я України», членом Проблемної комісії НАМН України «Токсикологія», експертом ДП «Комітет з питань гігієнічного регламентування МОЗ України».

З 1990 по 2000 рік і з 2016 року по теперішній час – голова первинної профспілкової організації «Наукового центру», бере активну участь у вирішенні як наукових, так і громадських питань.

За вагомий особистий внесок у розвиток охорони здоров'я та високий професіоналізм Петро Григорович має численні нагороди і відзнаки, зокрема нагороджений Почесними грамотами МОЗ України, подяку та іменний годинник від Голосіївської районної держадміністрації у місті Києві, почесний знак Товариства токсикологів України за видатні заслуги перед токсикологічною наукою, а також нагороджений медаллю до 1500-річчя Києва.

Щасливий Петро Григорович і в особистому житті – міцна сім'я. Подружжя Жмінько пліч-о-пліч впевнено пройшли складними перехресними стежками буття – мають прекрасних і розумних дочок, які подарували і забарвили життя чотирьома онуками. Хай ростуть на радість!

Життєве кредо: самовіддано служити науці, улюблений вислів – «Будь собою, інші ролі зайняті» (Оскар Уайльд) – саме ці постулати сповідує П.Г. Жмінько.

Хай все складається добре у Вашому житті, натхнення й міцного здоров'я на довгі роки!

Колектив ДП «Науковий центр превентивної токсикології, харчової та хімічної безпеки імені академіка Л.І. Медведя Міністерства охорони здоров'я України»

Редакційна колегія журналу «Український журнал сучасних проблем токсикології»

Товариство токсикологів України